

WELKOM

HVV is nodig, meer dan ooit!

Een sociaal-culturele vereniging die relevant is, blijft evolueren en antwoorden formuleren op de veranderende maatschappelijke realiteit. Dat doe je zonder de eigen geschiedenis, de strijdthema's van toen, de belangrijke realisaties en de uitgangspunten te verwaarlozen.

Als Humanistisch-Vrijzinnige Vereniging gaan wij de uitdaging aan om een actieve rol te spelen in de strijd voor een humane samenleving, met de focus op het recht op zelfbeschikking van het individu. Wij gaan voor een samenleving waarin de mens zijn leven zelf in handen kan nemen, van het begin tot het einde. Wij gaan voor een samenleving waarin de mens correct geïnformeerd wordt, zodat hij weloverwogen keuzes kan maken in het leven. Dit doen we door mensen bij elkaar te brengen, door in debat te gaan en door gerichte lokale en nationale acties te voeren. We houden de vinger aan de pols van beleidsmakers en wegen op het wetgevende werk.

Onze afdelingen zijn verspreid over de Vlaamse provincies en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Zij worden ondersteund door beroepskrachten en vrijwilligers. De vele vrijwilligers zijn de motor die onze acties en ons engagement aandrijft. Elke dag opnieuw staan ze er voor ons en voor jou.

Iedereen heeft nood om onder andere mensen te zijn en zich verbonden te voelen. Een leuke ontmoeting, een interessant gesprek, een levendig debat, het organiseren van een geslaagde activiteit... Ze doen ons goed en geven ons kracht.

We zijn een vereniging van mensen die dingen in vraag durven te stellen. Die een tikkeltje eigenzinnig zijn, soms tegen gevestigde systemen aan schoppen en beleidsmakers al eens graag uit hun slaap houden. We zijn ervan overtuigd dat HVV in de 21e eeuw een belangrijke rol te spelen heeft. Een vrijzinnig-humanistisch engagement is absoluut noodzakelijk.

We hebben in deze brochure een overzicht gemaakt van wat de Humanistisch-Vrijzinnige Vereniging is, wat er gerealiseerd werd op maatschappelijk vlak en waar we nog steeds voor strijden. Het is een strijd voor de waardigheid van de mens, voor zelfbeschikking, voor vrijdenken, voor solidariteit. Thema's die onze aandacht krijgen, zijn niet enkel abortus en euthanasie, maar ook emancipatie, wetenschappelijke vooruitgang, kwalitatief en onafhankelijk onderwijs, democratische gezondheidszorg, ecologie en persoonlijke vrijheid.

We wensen je veel leesplezier en wie weet zien we elkaar gauw!

Het HVV-Team

HVV speelt een actieve rol in een aantal zeer relevante maatschappelijke thema's. In de strijd voor een humane samenleving ligt de focus op het recht op zelfbeschikking van het individu. Zoals je ziet, leiden we je door onze thema's aan de hand van de levenslijn.

GEZINSPLANNING

Vrijzinnigen nemen hun leven graag zelf in handen. Ook op het vlak van gezinsplanning. De tijd dat een gezin moest bestaan uit een vader, moeder, twee kindjes en een gezellig, bijpassend huisdier is voorbij. Een gezin en nestwarmte zijn belangrijk, maar de samenstelling van het gezin kan al eens variëren. Eenoudergezinnen, homoparen en lesbische koppels die zelf kinderen krijgen of adopteren: het zijn geen uitzonderingen meer. Informatie over zwangerschapspreventie heeft ertoe geleid dat veel gezinsdrama's werden vermeden. Het recht op anticonceptie en abortus heeft fel bijgedragen tot de emancipatie van de vrouw. Dat is een pluim die de vrijzinnigheid zeker op haar hoed mag steken.

De volgende uitdaging voor vrijzinnig humanisten is het probleem van de overbevolking. Onze planeet heeft niet genoeg grondstoffen om de huidige bevolkingsgroei op te vangen en de klimaatverandering zal ervoor zorgen dat er steeds meer mensen steeds dichter op elkaar zullen wonen. Hoe we op een humane manier kunnen ingrijpen, is een belangrijke zaak om over na te denken. Vrijzinnig humanisten stellen de waarde van een kwaliteitsvol mensenleven centraal en zijn niet gebonden aan godsdienstige dogma's die geboortebepaling a priori onmogelijk maken.

“Landen met een open beleid voor seksuele rechten, voorbehoedsmiddelen en veilige abortus hebben minder ongewenste zwangerschappen dan landen met een restrictieve wetgeving.”

Marleen Temmerman

ABORTUS

België heeft sinds 1990 een wet die abortus toelaat. Vrouwen kunnen na eventueel overleg met hun partner beslissen om hun zwangerschap voortijdig af te breken. Sinds de invoering van die wet zijn vrouwen dus letterlijk baas over eigen buik en dat heeft geleid tot meer emancipatie. Abortus is in ons land niet strafbaar tot twaalf weken na de bevruchting. Daarna is abortus niet strafbaar indien de zwangerschap een ernstig gevaar betekent voor de gezondheid van de vrouw of vaststaat dat het kind dat geboren zal worden, zal lijden aan een uiterst zware ongeneeslijke kwaal. Dit is een zeer menswaardige benadering van ongewenste zwangerschap. Veel menswaardiger dan de benadering die zegt dat het leven door God is gegeven en dan maar moet worden geleden. Vrijzinnig humanisten kiezen voor het vermijden van leed en het maximaliseren van geluk.

MEDISCH BEGELEIDE VOORTPLANTING

België heeft een ethisch hoogstaande en erg 'vrijzinnige' wet op de medisch begeleide voortplanting (MBV). HVV werkte indirect mee aan de totstandkoming van deze wet. Via draagmoederschap kunnen ook lesbiennes en homoparen in de fertiliteitscentra terecht voor hun kindwens. Excessen zijn uitgesloten. Zo kan een vrouw van 67 in Italië wel en in België niet zwanger worden met in-vitrobevruchting. Voor een jongetje kiezen met blauwe ogen kan wel in de VS, niet bij ons. Eugenetica, reproductief klonen en commercialisering zijn in België strikt verboden.

“Een kindwens is van iedereen, wat ook je relatievorm of geaardheid is.”

Petra De Sutter

OVERBEVOLKING

Schrik niet: in 2050 zijn we met 9 miljard mensen. De bevolkingsexplosie van de laatste decennia en het besef dat er niet genoeg grondstoffen zijn en er geen leefbare oppervlakte is om die explosie op te vangen, verplicht ons op zoek te gaan naar oplossingen. Die oplossingen kunnen drastische vormen aannemen, zoals de eenkindpolitiek in China. Ze kunnen ook zachtere vormen aannemen, zoals seksuele voorlichtingscampagnes en armoedebestrijding. Eén ding is zeker: overbevolking wordt hét thema van de 21e eeuw, waarin de vrijzinnige stem niet mag en niet zal ontbreken.

“Volgens Immanuel Kant moet de leidraad van mijn handelen de leidraad van het algemeen handelen kunnen zijn. Als ik het recht heb op 7 kinderen, dan heeft iedereen dat recht. Bij mondiale toepassing ontploft de wereld binnen 30 à 40 jaar. Een onbeperkt recht op het verwekken van kinderen is dus immoreel.”

Etienne Vermeersch

GELIJKE RECHTEN, ZINGEVING, ZELFONTPLOOIING

Er zijn verdragen en rechten die voor iedereen gelden, waar ook ter wereld. Nu ja, gelden... "Zouden moeten" gelden. Zo garandeert het mensenrechtenverdrag het recht op vrije meningsuiting, de vrijheid van levensbeschouwing, gelijke rechten voor mannen en vrouwen en ook het recht op zelfbeschikking. Het kinderrechtenverdrag zorgt ervoor dat alle kinderen recht hebben op onderwijs, gezondheidszorg en een veilige plek om te wonen en te spelen. Maar ook bescherming tegen mishandeling en kindarbeid. Ze kunnen gehoord worden over zaken die hen aangaan. België is een van de weinige landen waar kinderen inspraak hebben in hun medische dossier, via de wet op de patiëntenrechten. De genoemde verdragen zorgen ervoor dat de weg die je aflegt tussen geboren worden en doodgaan, een weg kan zijn van zelfontplooiing en van grenzeloze creativiteit. Ook met de zingeving van je eigen leven kun je alle richtingen uit. Tenzij je natuurlijk botst op de zelfbeschikking van de anderen. Die verworvenheden zijn echter zeer broos. Wij, vrijzinnig humanisten, moeten er in deze eeuw meer dan ooit voor zorgen dat die verworvenheden overeind blijven.

ZINGEVING VANUIT JEZELF

Bij HVV vinden we het leven de moeite waard om geleefd te worden! Maar we bepalen vooral zélf hoe we ons leven vormgeven, hier en nu. We laten dit niet afhangen van een god, dogma of theorie. Zingeving is een fundamentele menselijke behoefte. Wij geloven in de eerste plaats in de mens. Daarom werken we vanuit een humane instelling aan de creatieve, vrije en authentieke invulling van het leven. We doen dit steeds met respect voor de keuzes van anderen: zelfbeschikking en vrijheid koppelen we aan gemeenschap en solidariteit. De natuur waarvan we afhankelijk zijn, behandelen we met zorg. Omdat we graag zien dat mensen zich sociaal verantwoordelijk voelen, helpt HVV mee aan het vormgeven van de samenleving.

“Ook zonder religie zouden wij ons hebben ontwikkeld tot ethische wezens. Het is niet zo dat mensen ethisch worden omdat een god het gebiedt. Ze worden ethisch omdat duidelijke afspraken van elkaar respecteren en niet beschadigen voordelen oplevert.”

Anne Provoost

OVERGANGSRITUELEN: LENTEFEEST EN FEEST VRIJZINNIGE JEUGD

HVV omkadert en ondersteunt samen met talloze vrijwilligers en leerkrachten enkele belangrijke overgangsrituelen. Elke cultuur of gemeenschap heeft haar eigen overgangsrituelen, die de stap van de ene levensfase naar de andere markeren. Er zijn dus ook vrijzinnig-humanistische overgangsrituelen! Een viering op een vrijzinnige manier betekent: met inspraak van de feestelingen en met aandacht voor vrijzinnige waarden. Kinderen en adolescenten die de cursus niet-confessionele zedenleer aanvaatten of afronden, worden tijdens het Lentefeest (6-7 jaar) en het Feest Vrijzinnige Jeugd (12 jaar) in de bloemetjes gezet. De overgang wordt onder begeleiding van volwassenen besproken en in groep vormgegeven met toneel, spel, en vaak zelfs een voorbereidend weekend. Het hoogtepunt is de plechtigheid en het aansluitende feest. De HVV-afdelingen en de feestcomités nemen de organisatie voor hun rekening.

Zie ook www.h-vv.be/ons-aanbod/vrijzinnige-plechtigheden. Ook bij andere scharniermomenten heeft de vrijzinnigheid een eigen traditie. Een geboorte, een 18-jarigenfeest, een huwelijks- of relatieplechtigheid, een rouwplechtigheid... Ze kunnen allemaal op een vrijzinnige manier worden ingevuld.

“Het vrijzinnig humanisme combineert op unieke wijze een adogmatische én geëngageerde visie op de mens, de samenleving en de wereld. Het is van bijzonder groot belang dat de vlam blijft branden!”

Johan Braeckman

ZELFONTPLOOIING EN EMPOWERMENT

Bij HVV beseffen we dat mensen kwetsbaar en broos zijn. Daarom werken we aan meer levenskwaliteit door empowerment van kwetsbare individuen en groepen. We linken empowerment vanuit medemenselijkheid aan onze eigen ontplooiing. We zijn waakzaam rond gelijkberechtiging en thema's als atheïsme en kritisch denken. We hebben oog voor

groepen en individuen die maatschappelijk zwaker staan of met uitsluiting kampen, zoals holebi's, mensen met ziektes of beperkingen, kansarmen. We stimuleren hun oriëntatie en maatschappelijke inclusie. HVV organiseert informatieve lezingen en brede sociale acties. Info op www.h-vv.be/hvv-dossiers, o.a. dossier psychosociaal welzijn.

“Mensenhandel is geen fair trade.”

Patsy Sörensen

GELIJKE RECHTEN VOOR KINDEREN, VROUWEN EN HOLEBI'S

Als je 'anders' bent, kun je maar beter in België geboren zijn. Holebi's kunnen trouwen en kinderen krijgen of adopteren. Voor vrijzinnigen is dit even vanzelfsprekend als de kinderrechten en de gelijke kansen voor vrouwen. Alleen ziet de rest van de wereld het niet zo. Vandaag de dag moeten we meer dan ooit waken over die verworven gelijke rechten.

“De kindereisen van homofiele paren wordt door procedures en onwil heel erg bemoeilijkt. Adoptie is een lange, omslachtige procedure en vaak willen adoptiecentra hun geen kinderen aanbieden.”

Sven Pichal

ONTMOETING MET AANDACHT VOOR GEZELLIGHEID

Bij HVV mag het plezierig zijn! We organiseren heel wat activiteiten en projecten waarbij ontmoeting centraal staat. Mensen hebben immers behoefte aan herkenning en verbondenheid, en daarvoor maken we graag tijd. Daarom kun je bij HVV niet enkel terecht voor informatie en ondersteuning rond klassieke vrijzinnige thema's, maar ook voor warme, sociale contacten met gelijkgezinden óf andersdenkenden, want we treden graag in dialoog. Er zijn specifieke HVV-groepen voor senioren (de Grijsje Geuzen) en vrouwen (de Vrijzinnige Vrouwen), maar de meeste activiteiten zijn voor een gemengd publiek. Samenwerking met andere organisaties, met experts, met de overheid, gebeurt in een sfeer van openheid en interesse.

HVV organiseert babbelbars en praatcafés, film- en toneelvoorstellingen, groepsuitstapen, wandelingen, interculturele activiteiten en intergenerationele projecten. Daarnaast

verzorgen we bij HVV ook eigen boekrecensies (Kritisch Lezen), coördineren we praatgroepen, geven we kunstenaars de kans om tentoon te stellen.

Zie ook de HVV-kalender en check online onze doelgroepen via www.h-vv.be/doelgroepen.

“Vrijzinnigheid is vooral oor hebben voor anderen.”

Johan Verminnen

OMGAAN MET VEROUDEREN

Ouder worden is geen ziekte. Veel ouderen zijn nog zeer actief. Ze staan vaak in voor de zorg van familieleden of vrienden. Ze doen met andere woorden vaak aan mantelzorg. Grootouders zorgen voor de opvang van de kleinkinderen.

Ouderen bezitten veel culturele rijkdom, die ze met anderen kunnen delen. Ze hebben veel levenservaring waarop anderen een beroep kunnen doen, ze kunnen gepaste adviezen en raad geven.

Vrijwilligerswerk wordt voornamelijk verricht door ouderen die met pensioen zijn, maar die nog bereid zijn een handje toe te steken. Deze vrijwillige inzet is van onschatbare waarde voor de samenleving, niet alleen vanuit economisch oogpunt. Het zorgt voor binding en solidariteit tussen mensen, het geeft ouderen vaak een doel in het leven.

“Je genen verantwoordelijk stellen voor je asociale gedrag is flauw en onjuist. Doe er liever wat aan.”

Jean-Jacques Cassiman

Ouder worden biedt dus kansen. Ouderen hebben heel wat levenservaring en vaardigheden opgebouwd, ze hebben veel vrije tijd. Al zullen ze dat niet graag zelf gezegd hebben, want ze hadden het nooit zo druk als sinds ze met pensioen zijn!

Maar ouder worden houdt ook een bedreiging van de levenskwaliteit in. De realiteit is dat oudere mensen vroeg of laat terechtkomen in een situatie waarin ze afhankelijk zijn van zorg door derden, in een thuissituatie of in een zorgcentrum. Zorgbehoevende ouderen ervaren die hulpafhankelijke relatie soms als vernederend of betuttelend.

Als vrijzinnig humanisten ijveren we voor zelfbeschikkingsrecht. Ook ouderen moeten hun leven nog in eigen handen kunnen nemen, met een gepaste vorm van begeleiding en ondersteuning. Deze ondersteuning moet afgemeten worden aan de wensen en mogelijkheden van ouderen. Hiervoor moeten hulpverleners worden opgeleid, die ingezet kunnen worden om problemen zoals vereenzaming op te sporen en die kunnen optreden als vertrouwenspersoon om hun belangen te verdedigen.

GRIJZE GEUZEN, DE SENIORENWERKING VAN HVV

Onze Grije Geuzenafdelingen organiseren een brede waaier aan interessante activiteiten, zoals babbelbars, lezingen, debatten, uitstappen naar Rimpelrock en zelfs opera-voorstellingen! Maar de Grije Geuzen zijn ook sterk maatschappelijk geëngageerd en zetelen bijvoorbeeld in de Vlaamse Ouderenraad.

De Vlaamse Ouderenraad is de officiële gesprekspartner van de Vlaamse Overheid voor het ouderenbeleid en formuleert adviezen op eigen initiatief of in opdracht van de Vlaamse Regering.

“Vergrijzen is niet noodzakelijk kommer en kwel. Maar verouderen houdt bedreigingen in van de levenskwaliteit door ouderdomsziekten zoals alzheimer en andere vormen van dementie. Enkel wetenschappelijk onderzoek kan hoop geven op een toekomst zonder dementie. Dit vraagt politieke wil om te investeren in onderzoek naar behandeling. Ouderen in onze samenleving hebben daar recht op.”

Christine Van Broeckhoven

HET LEVENSEINDE

Zelfbeschikking is belangrijk voor een vrijzinnige. We kiezen er niet zelf voor om geboren te worden, maar we kunnen wel bepalen hoe we willen leven. We kunnen kiezen voor een leven met of zonder partner, een leven met of zonder kinderen. We doen het beroep dat ons ligt. We kunnen na ons pensioen nog genieten van een boeiend ‘derde’ leven. Zelfs ons levenseinde kunnen we zelf invullen. De wet op de patiëntenrechten, de wet op de palliatieve zorg en de euthanasiewet zorgen ervoor dat we ons leven tot op het einde toe zelf kunnen uitstippelen. België is en blijft een land waar het nog niet zo slecht is om ouder te worden, om ziek te worden, om te sterven. Onze solidaire zorgmaatschappij zorgt ervoor dat er zo weinig mogelijk mensen uit de boot vallen. Maar het kan nog net iets beter. Zolang woorden als ‘armoede’, ‘dakloos’ en ‘werkloos’ in statistieken verschijnen, is er nog werk aan de winkel. Zolang ziekenhuizen met een flinke bocht om een euthanasievraag heen fietsen, is de strijd niet gestreden. Samen met al onze leden en vrijwilligers blijft de Humanistisch-Vrijzinnige Vereniging ijveren voor een samenleving waarin mensen zelf beslissen over hun levenseinde.

www.h-vv.be/hvv-dossiers/euthanasie

WILSVERKLARING EUTHANASIE

“Mijn papieren zijn al in orde! Ik heb een wilsverklaring euthanasie, een negatieve wilsverklaring en ik heb op papier gezet wat er met mijn organen en mijn lichaam mag gebeuren na mijn dood. Zelfs mijn uitvaart heb ik geregeld, op de muziek van ‘Summertime’ van Janis Joplin!”

Een patiënt kan zelf kiezen, niets wordt opgedrongen. Met een negatieve wilsverklaring kun je wettelijk afdwingen dat je geen kunstmatige voeding meer wilt als je dement bent. Je kunt ook kiezen voor palliatieve sedatie of voor palliatieve zorg, dat staat in de patiëntenrechtenwet. Voor euthanasie moet je voldoen aan de zorgvuldigheidsvereisten van de euthanasiewet en moet je een dokter bereid vinden deze wet toe te passen. Euthanasie kan in drie gevallen en volgens drie procedures: bij een terminale aandoening zoals kanker, bij een aandoening die nog jaren kan aanslepen zoals MS en bij psychisch lijden. Euthanasie kan ook als je wilsonbekwaam geworden bent en erom gevraagd hebt op het ogenblik dat je nog bewust was. Spijtig genoeg kan dit niet voor dementie, enkel voor een onomkeerbare coma. De euthanasiewet kan nog verfijnd worden door euthanasie uit te breiden naar minderjarigen en naar dementerenden. Om dit politiek te verwezenlijken, voert HVV een belangrijke strijd.

www.h-vv.be/hvv-dossiers/euthanasie

Voor persoonlijke vragen kun je ook telefonisch terecht op 03 233 70 32.

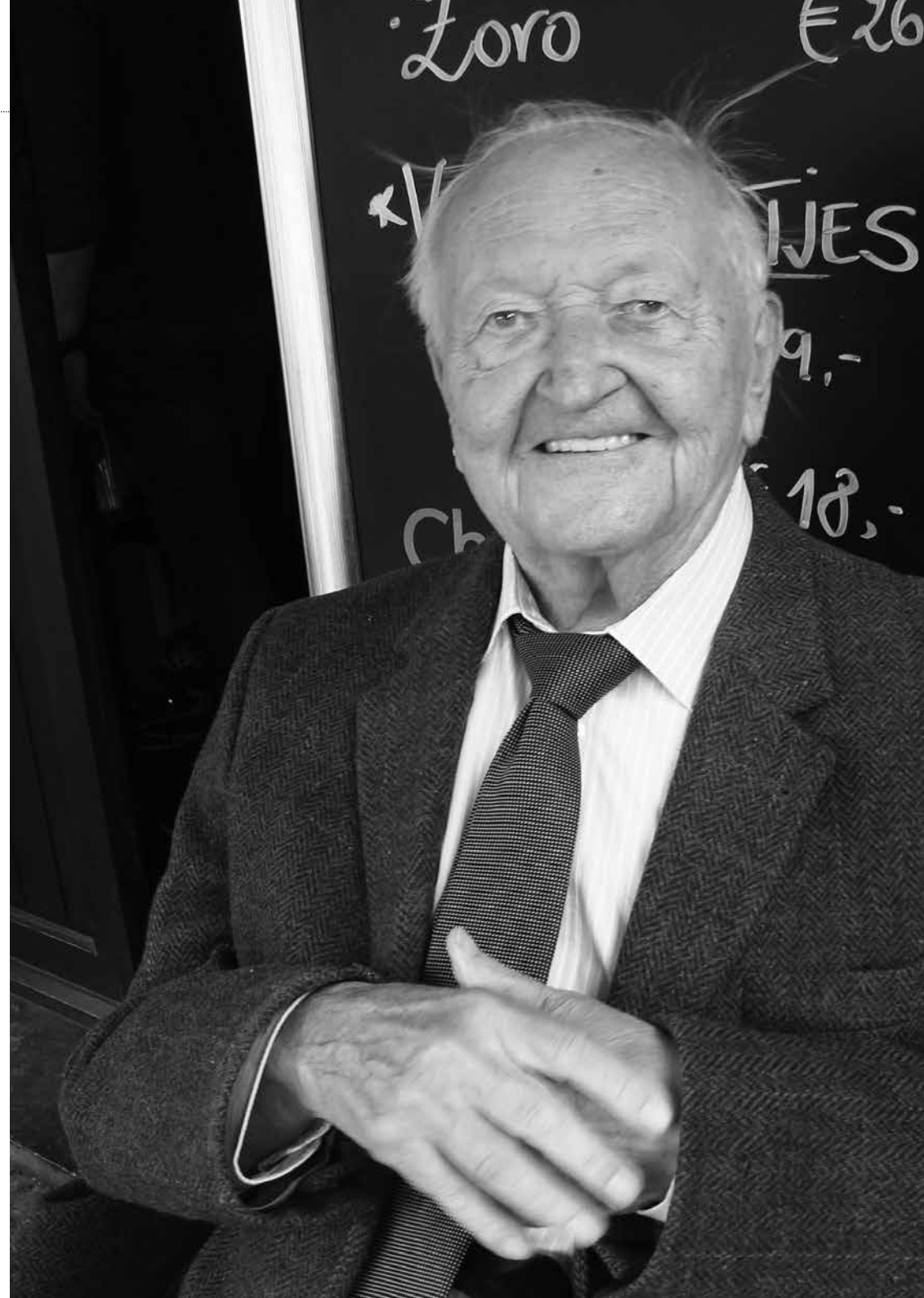

“In het zorgconcept bepaalt de zorgverlening zodanig wat goede zorg is, dat de patiënt zelfs niet meer om zijn mening gevraagd wordt, met alle frustraties als gevolg. In het beslissingsconcept beslist de patiënt zelf, na goed geïnformeerd te zijn. Door het beslissingsconcept spreekt euthanasie zo aan.”

Wim Distelmans

PROTOCOL VAN GRONINGEN

Zelfs met een uitgebreide euthanasiewet, die ook voor minderjarigen zou gelden, is er nog steeds een probleem. Euthanasie kan enkel op vraag van de patiënt. Dit wil zeggen dat alleen een patiëntje dat bewust genoeg is, de vraag kan stellen. Wil dit zeggen dat baby's en jonge kinderen moeten lijden? Neen, voor deze kinderen moeten er regels en

afspraken uitgewerkt worden zodat artsen, eventueel samen met de ouders, levensbeëindigend kunnen handelen. In Nederland bestaat zo'n procedure al, dat heet het Protocol van Groningen.

www.h-vv.be/hvv-dossiers/euthanasie

“Als ouder van een ongeneeslijk ziek kind waak je over de pijn die het voelt. Wanneer alle medicatie faalt, moet er een mogelijkheid zijn om dit leven respectvol en sereen te laten eindigen. Ook kleine kinderen hebben recht op waardig sterven!”

Linda Van Roy

ORGAANDONATIE

Papieren invullen om je organen af te staan, is niet nodig. Wettelijk gezien stel je automatisch je organen ter beschikking, tenzij je dat weigert via een bij de gemeente geregistreerd formulier. Toch is een formulier invullen niet zinloos. Het bewijst dat je je organen wenst af te staan, bijvoorbeeld voor wetenschappelijk onderzoek. Zo heb je de zekerheid dat je wens ingewilligd zal worden.

Meer info ook bij De Maakbare Mens:

www.demaakbaremens.org/index.php/kies-een-thema/orgaandonatie

HVV IN JE TESTAMENT?

HVV is een vrijzinnige vereniging die zich dagelijks inzet voor de maatschappelijke doelen die jij belangrijk vindt: vrijheid van meningsuiting, scheiding van kerk en staat, gelijkheid van man en vrouw, pluralistisch onderwijs en het recht op abortus en euthanasie. Misschien wil je HVV extra steunen om die doelen te verwezenlijken? Dat kan door een legaat of een duolegaat op te nemen in je testament.

Een legaat is een bepaald goed of een bepaalde som die men in zijn testament nalaat aan een persoon of een organisatie. Men kan dus in zijn testament laten vastleggen dat een deel of het geheel van de erfenis naar een goed doel zoals HVV gaat.

In het geval van een duolegaat laat je een deel van je bezittingen na aan een goed doel zoals HVV en een ander gedeelte aan je erfgenamen. Zo kun je ervoor zorgen dat er van jouw nalatenschap voor je erfgenamen meer overblijft, omdat het goede doel dat het andere deel van de erfenis krijgt, de volledige successierechten voor zijn rekening neemt.

www.h-vv.be/steun-hvv-met-een-legaatduolegaat

HVV NU EN IN DE TOEKOMST

In 2011 blies HVV zestig kaarsjes uit. Tijd om de archieven eens te verkennen, dachten wij zo! Wat we vonden, werd verwerkt in twee tentoonstellingen, die heel wat volk trokken tijdens de Erfgoeddagen 2012 en 2013 in het Vrijzinnig Karel Cuyperhuis. In 2012 om de 'helden van de zelfbeschikking' te vieren naar aanleiding van tien jaar euthanasiewet. In 2013 stond de Erfgoeddag in het teken van 'stop de tijd'. Want hoewel vrijzinnige humanisten houden van verandering, stopten wij de tijd en doken we in het verleden van onze vereniging.

En dan merk je pas hoe ingrijpend het Humanistisch Verbond (HV), de Oudervereniging voor de Moraal (OVM) en de Humanistisch-Vrijzinnige Vereniging (HVV) geweest zijn. De samenleving zou vandaag totaal anders zijn zonder de vrijzinnigen. Enkele voorbeelden?

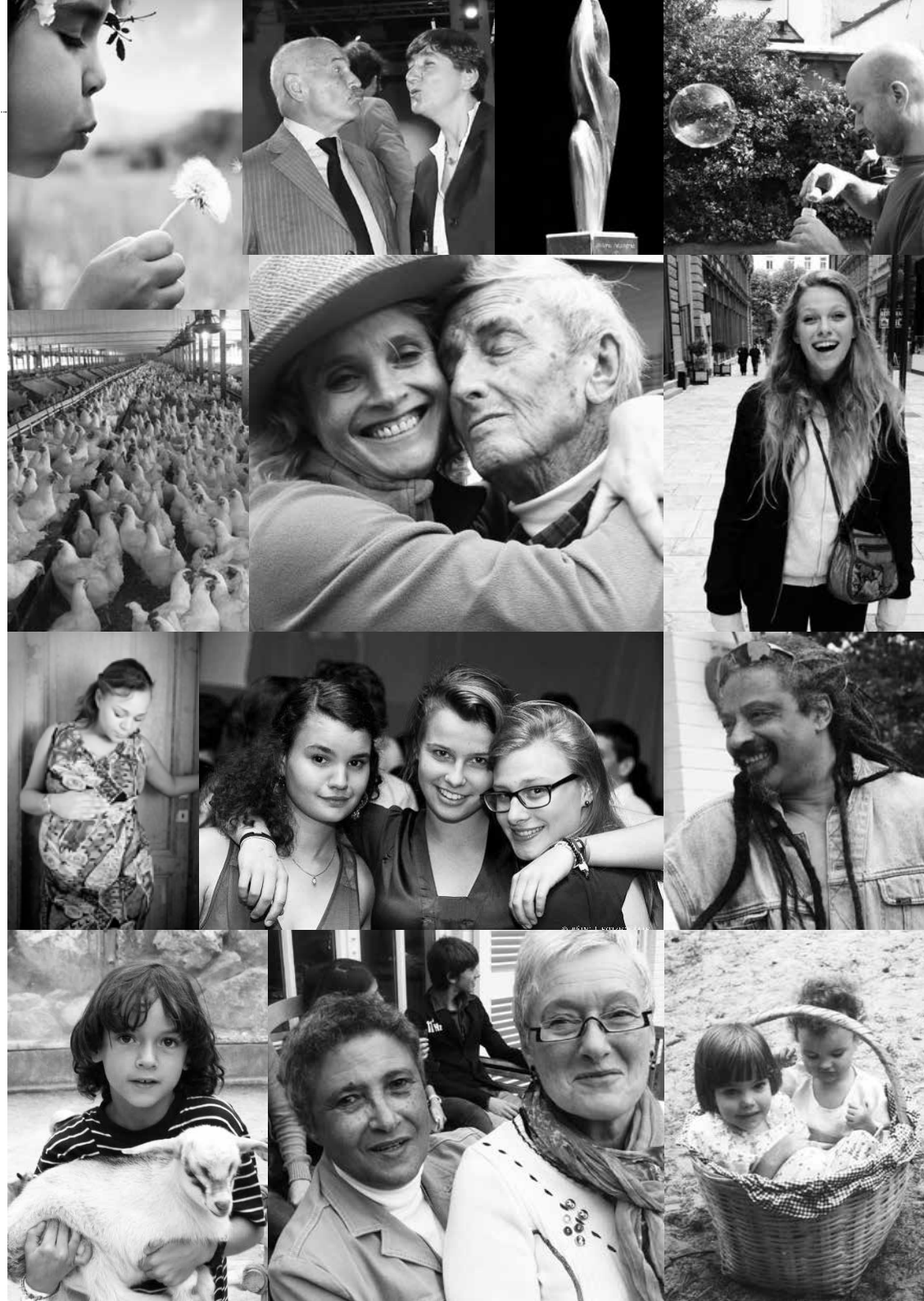
Het vak niet-confessionele zedenleer zou niet zijn wat het nu is zonder al die leerkrachten, die bleven timmeren aan de leerplannen en leerinhouden die meegingen met de veranderende tijden... en die de tijden zelf ook veranderden! Mét de steun van de humanistische vrijzinnigheid en de vele OVM-vrijwilligers, de ouders en de leerlingen die zelf ook ouder werden en die hun waarden met trots doorgaven aan de nieuwe generaties.

De lessen NCZ zorgden ervoor dat de jongeren van vroeger en onze jeugd van vandaag kritische burgers werden. Jonge mensen die weten wat de mogelijkheden van de zelfbeschikking en het wetenschappelijk onderzoek zijn. Jongeren die beseffen dat de verantwoordelijkheid in hun eigen handen ligt. Leerlingen die ook beseffen dat hun vrijzinnige strijdpunten eindigen waar de vrijheid van de ander in het gedrang komt. Jongeren die beseffen dat er maar één bijbel is: de mensenrechten.

HVV ziet het dan ook als een uitdaging om daar bij te springen waar het kan. Om de leerkrachten dossiers aan te reiken die de basis kunnen zijn van interessante lessen. We willen samen met die leerkrachten onderwerpen zoeken die voor hen en voor ons belangrijk zijn en die de leerling een samenleving laten verkennen waarin de humanistische waarden zichtbaar zijn en op een vrijzinnige manier ingevuld worden.

En dan, de feesten. De Lentefeesten en de Feesten Vrijzinnige Jeugd barsten vandaag uit hun voegen. De lokalen en feestzalen worden te klein, de feestcomités en de HVV-afdelingen kunnen de aanvragen nauwelijks aan. Elk jaar zijn er meer handjes en vrijwilligers nodig.

Bovendien wordt de taak van de leerkrachten en van de vrijwilligers er niet makkelijker op. Een feestelijk moment brengen dat een volle zaal met ouders, broers en zus-

sen, grootouders en familie boeit, en ook nog de vrijzinnige boodschap brengt, is geen sinecure. Ook hier blijft HVV een handje toesteken: een interessante en duidelijke infofolder, promotiemateriaal, een geschenkje en ook een uitgewerkt scenario voor de leerkrachten en vrijwilligers die het willen gebruiken.

Ook maatschappelijk speelden HV, OVM en HVV een belangrijke rol. Heel wat ethische en bio-ethische dossiers werden in wetten verankerd, met als centraal uitgangspunt de zelfbeschikking van de persoon en de zorg voor iedereen, ongeacht kleur, geaardheid en geslacht. We waren aangenaam verrast toen we in de archieven lazen dat onze afdelingen al eind jaren vijftig brainstormden over de vraag of actieve euthanasie ook wettelijk kon en moest worden geregeld. HV kwam met een standpunt, eind jaren zeventig, dat geformuleerd en gedragen werd door de leden en gecommuniceerd werd naar de politieke partijen. De wetsvoorstellen van blauw, rood en groen waren mee door ons geïnspireerd. Het waren dan ook die partijen die in 1999 het debat in de Senaat voerden. Een debat dat in 2002 uitmondde in een euthanasiewet die de zelfbeschikking van de patiënt centraal stelt. We weten allemaal dat deze wet niet perfect is, en dat er verfijningen en ook uitbreidingen nodig zijn. En ook daarover heeft HVV een mening. Wij ijveren samen met partners zoals LEIF en RWS voor een uitbreiding van de wet naar minderjarigen en naar mensen met een verworven wilsonbekwaamheid.

Ook de abortuswet, het homohuwelijk, de wet op de medisch begeleide voortplanting en het wetenschappelijk onderzoek tout court, gaan uit van vrijzinnige uitgangspunten. Is alles dan verworven? Neen, want de tijden veranderen. En tegen alle verwachtingen in ziet de toekomst er niet eenvoudiger uit. HVV zal met de stem van al haar leden moeten vechten om het vrije denken en doen van het individu te verzekeren. En om ervoor te zorgen dat verworvenheden zoals anticonceptie, abortus, euthanasie, scheiding van kerk en staat, gelijke rechten voor vrouwen, holebi's en transseksuelen wettelijk verankerd blijven. Ook het kritische denken van onze jongeren, het kunnen en mogen falen (zie de GAS-boetes), de rijkdom van de dialoog tussen de generaties, de solidariteit tussen levensbeschouwingen, zijn geen verworven rechten. Maar wij hebben de know-how van onze Grijsse Geuzenafdelingen en van onze Vrijzinnige Vrouwen, die een aantal van de voor ons belangrijke ontwikkelingen in de maatschappij (ook internationaal) op de voet volgen. Dankzij hen zullen we waakzaam zijn en reageren als het moet.

HVV heeft intussen bewezen dat ze een vrijzinnige stempel drukte op het verleden. Net daarom weten we dat we, samen met onze leden, de kracht en de plicht hebben om een humanistische en vrijzinnige toekomst te blijven verdedigen en verder uit te bouwen. En daarvoor kunnen we het best met velen zijn, zeer velen. HVV heeft geen stem als het geen leden heeft die mee denken en doen.

IN DE TOEKOMST WILLEN WE SAMEN MET U NOG VEEL MEER THEMA'S AANPAKKEN. HIERONDER VIND JE ENKELE VOORBEELDEN.

● **Overbevolking.** In 2050 zullen we met 9 miljard zijn, maar kan onze planeet met haar eindige grondstoffen dat aantal wel dragen? We moeten humanistische oplossingen voorstellen, om antihumane maatregelen te voorkomen. En we moeten durven na te denken over taboes, zoals de vraag of iedereen kinderen mag krijgen. Zijn er grenzen, zijn er soms beschermende maatregelen nodig in belang van het ongeboren kind?

● **Structureel geweld.** Geweld is niet altijd fysiek. Geweld kan ook uitgeoefend worden door structuren, die het je onmogelijk maken om te protesteren, of om je rechten uit te oefenen, of om vrij te onderzoeken. De GAS-boetes, of de ondoorzichtige politieke structuren van de Europese Unie die je alle lust ontnemen om te protesteren, bijvoorbeeld. Of de ellendige calvarietocht die je moet ondernemen om geholpen te worden bij je telecomprovider. Het zijn maar enkele voorbeelden van agressies die vrij onderzoek en kritische bevraging belemmeren en die we dus kunnen beschouwen als vormen van geweld.

● **Scheiding van kerk en staat.** Ook hier is er nog veel werk aan de winkel! De katholieke kerk geniet nog steeds zeer veel voorrechten in ons land, maar die zijn onterecht omdat het instituut Kerk aan belang heeft ingeboet. Tegelijk duikt er een nieuwe godsdienst op, de islam, die ook voorrechten claimt en de grenzen van onze broze seculariteit aftast.

● **Verzuiling.** Ondanks berichten over ontzuiling stellen we vast dat de onderwijs- en de gezondheidssector in snel tempo verzuilen. Terwijl het katholieke geloof in de hoofden van de mensen steeds onbelangrijker wordt, merken we dat katholieke vzw's en congregaties steeds meer onderwijs- en verzorgingsinstellingen inpalmen en er hun katholieke moraal opleggen. HVV wil dat onze politici daar opnieuw gevoelig voor worden en maatregelen nemen.

● **Filosofie voor het goede leven.** Het leven wordt alsmat drukker en concurrentiëler. Hoe krijgen we opnieuw vat op ons leven door concepten uit de oudheid en het Oosten te herontdekken? Geen commerciële workshops over banale hypes als feng shui, maar wel informatieve workshops waarin we aantonen hoe praktische filosofie jouw leven aangenaamer kan maken.

● **Pluralistisch onderwijs.** Ons onderwijs staat voor belangrijke uitdagingen. Hoe zorgen we ervoor dat de digitalisering de scholen helpt om ouders en leerlingen nog meer aan boord te houden? Welke mogelijkheden bestaan er om jongeren te leren kritisch te denken en open te staan voor verandering en voor nieuwe culturen? Is het traditionele onderwijs met de klassieke lessen Frans, wiskunde en geschiedenis nog van deze tijd? Wat kunnen we leren van de andere landen?

BRITT

LAURA

JACINTA

AN

BJÖRN

DIRK

EVA

PHILIPPE

INGRID

FRANK

KURT

RONALD

NIL

MAGDA

HET HVV-TEAM

JOPPE

SIEN

MABEL

ONZE VERENIGING

KRITISCH, VRIJDENKEND EN ACTIEF PLURALISTISCH!

1. ORGANISATIE

VERENIGING, AFDELINGEN EN DOELGROEPEN

HVV is een open vereniging die voornamelijk gedragen wordt door bevolgen vrijwilligers. Mensen die zich terugvinden in het vrijzinnig-humanistische gedachtegoed en dit willen uitdragen in de samenleving.

Ons doel is mensen die ijveren voor een vrije, open, solidaire en warme maatschappij samen te brengen, ongeacht hun afkomst, huidskleur of levensbeschouwelijke overtuiging. Iedereen is welkom, zolang men maar openstaat voor andersdenkenden en niet vasthoudt aan dogma's.

Onze vereniging heeft meer dan 9.000 leden verspreid over ongeveer 130 afdelingen in Vlaanderen en Brussel. Deze afdelingen organiseren jaarlijks zo'n 1.000 activiteiten voor een breed publiek.

De afdelingen hebben elk hun eigen werking. Sommige houden zich vooral bezig met maatschappelijke en filosofische thema's via debatten en lezingen. Andere leggen de nadruk op sociaal-culturele evenementen en weer andere focussen op onderwijs en opvoeding. Er zijn ook een aantal feestcomités die de vrijzinnige overgangsfeesten voor jongeren organiseren.

Er bestaan ook specifieke doelgroepen die zich richten op vrouwen, senioren en atheïsten. Voor elke provincie is er een vaste educatieve kracht, die het eerste aanspreekpunt is voor de lokale afdelingen en die de contactpersoon is met HVV Nationaal.

Het nationale secretariaat in Antwerpen staat in voor ledenadministratie en financiën, het beheer van de HVV-website en sociale media, de contacten met en de vereiste rapporteringen aan de overheid, de coördinatie en ondersteuning van de lokale afdelingen en de externe communicatie op nationaal niveau.

Ter ondersteuning schenkt HVV Nationaal jaarlijks Etalage aan de afdelingen. Dat is een brochure met een breed gamma aan mogelijke activiteiten. Hieruit kunnen de afdelingen thema's kiezen die aansluiten bij hun lokale interesse.

Op nationaal vlak kunnen ook werkgroepen actief zijn, die een inhoudelijk thema op de agenda zetten of die boeken bespreken (leesclub).

VRIJZINNIGE VROUWEN

VRIJZINNIGE VROUWEN

HVV staat voor gelijkwaardigheid van allen, maar zowel in onze ontwikkelde westerse maatschappij als elders in de wereld loopt de vrouw op veel gebieden nog steeds achter op de man. De Vrijzinnige Vrouwen willen meer nadruk leggen op vrijzinnigheid binnen het feminisme en op meer feminisme binnen de vrijzinnigheid. Ze werken actiegericht, netwerken er lustig op los en spelen een rol in beleidsbeïnvloedende vrouwengroepen. Interesse in de sociale en culturele ontwikkelingen in de maatschappelijke positie van de seksen? Neem gerust contact op!

GRIJZE GEUZEN

De Grijze Geuzen verenigen 50-plussers, die het humanistische gedachtegoed hoog in het vaandel dragen. Zij verrichten het nodige denkwerk over lacunes in het seniorenbeleid. Ze zetten thema's op de maatschappelijke agenda via lokale seniorenraden en de Vlaamse Ouderenraad. Ze beperken zich niet alleen tot denken en lobbyen, maar zetten hun boodschap van warmte en solidariteit om in hun dagelijkse omgang met senioren. Ze organiseren gezellige bijeenkomsten, boeiende activiteiten en uitstappen. De deur van hun babbelbars en ontmoetingsnamiddagen staat altijd open. Iedereen - zwak of gezond, arm of rijk, alleen of met twee - wordt even hartelijk verwelkomd.

2. HVV COMMUNICATIE

VERSCHILLENDE HVV MEDIA ONDER ÉÉN NOEMER: 'HVW - HET VRIJE WOORD'

Vrije meningsuiting is ons motto. Een zeepkist en een toeter zijn echter ontoereikend om onze vrije meningen kenbaar te maken. De nationale communicatiemediën van HVV vallen onder één noemer: Het Vrije Woord, afgekort HVW. Het Vrije Woord is vertakt in een trendy tijdschrift, een interactieve blog, diepgaande dossiers en een eigen online video-project HVW-TV.

HET VRIJE WOORD - MAGAZINE VOOR VRIJDENKERS

Alle HVV-leden en abonnees ontvangen naast het infoblad of de nieuwsbrief van hun plaatselijke afdeling ook het driemaandelijks tijdschrift Het Vrije Woord. Deze inhoudelijk sterke en mooi vormgegeven publicatie vormt de verbindende schakel met onze vereniging en het is ons uithangbord naar de buitenwereld. Het Vrije Woord gaat moeilijke discussies of heikle ethische kwesties niet uit de weg. We dringen geen voorgekauwde denkschema's op, maar geven vrijdenkers materiaal om hun kritische geest verder aan te scherpen.

HVV-BLOG

Een trendy magazine, prachtig, maar het verschijnt om de drie maanden en we leven in een snelle wereld... Tussentijdse standpunten, opiniestukken, reacties op de actualiteit en gefundeerde lezersbrieven of reacties op artikelen uit Het Vrije Woord plaatsen we daarom op onze blog, die via een knop op de homepage van onze website te bereiken is. Dit is een interactief medium, iedereen kan er reacties kwijt en actief meediscussieren.

HVV-DOSSIERS

Ben je een tekst aan het schrijven, een les aan het voorbereiden en ben je naarstig op zoek naar informatie? Via één klik op onze website opent zich een reeks doorwrochte dossiers over thema's zoals euthanasie, scheiding kerk en staat, eicel- of spermadonatie, draagmoederschap, psychosociaal welzijn, suicide, ritueel slachten, diversiteit, multiculturele samenleving en natuurlijk vrijzinnig humanisme.

HVV-TV

Om een gefundeerde mening te vormen, heb je input nodig van deskundigen. Gewapend met microfoon en videocamera trekken we geregeld het veld in om specialisten in onze aandachtsgebieden te interviewen. Deze filmpjes, netjes ondergebracht in inhoudelijke categorieën, vind je ook op onze website.

HVV FLASH

Onze tweewekelijkse digitale nieuwsbrief HVV Flash is een medium waarop iedereen gratis en via onze website kan intekenen. Hij dient voornamelijk om activiteiten en standpunten van HVV Nationaal of van lokale afdelingen bij een breed publiek bekend te maken.

SOCIALE MEDIA

HVV gaat mee met zijn tijd en twittert en facebookt er lustig op los. Vind je HVV leuk? Op Facebook kun je dit laten blijken: duimpje omhoog! Kom erbij, lees of volg ons en doe mee op het HVV-prikbord.

3. HVV VRIJWILLIGERS

MEER DAN HANDEN!

Duizend activiteiten per jaar, dat wil wat zeggen! Zonder de talrijke vrijwilligers die hun schouders onder de vereniging zetten, zou HVV niet bestaan. Enthousiaste mensen, die een actieve rol opnemen en zich engageren om een afdeling draaiende te houden, die allerlei activiteiten en projecten op touw zetten, die denk- en praatgroepen leiden. Daar draait alles om. Vrijzinnig humanisten weten wat ze willen en beslissen autonoom waar ze voor staan. Dat geldt ook voor onze kandidaat-vrijwilligers. Voor HVV is het belangrijk dat vrijwilligers er zin in hebben en dat het werk dat ze verzetten voldoening geeft. Vrijwilligers bepalen zelf voor welke activiteit, waar, wanneer en hoe vaak ze voor HVV in de bres willen springen.

Misschien wil je er gewoon voor de gezelligheid bij horen en hier en daar een handje toesteken? Alles is mogelijk. Overloop deze brochure nog eens. Je vindt vast een rol die je op het lijf geschreven is. Is het moeilijk om te beslissen of loop je verloren in het aanbod? Contacteer ons en we nemen samen alle mogelijkheden door.

4. CONTACTGEGEVENS

MEER INFORMATIE OVER ONZE WERKING, AFDELINGEN, STANDPUNTEN, CONTACTGEGEVENS VAN MEDEWERKERS E.D. VIND JE OP ONZE WEBSITE WWW.H-VV.BE OF VIA ONZE SECRETARIATEN

● **HVV Nationaal:**

Vrijzinnig Karel Cuypershuis • Lange Leemstraat 57 • 2018 Antwerpen
info@h-vv.be – 03/233.70.32

● **Provincie Antwerpen:**

Philippe Vlayen • philippe.vlayen@h-vv.be • 03/205.73.08
Lange Leemstraat 57, 2018 Antwerpen

● **Brussels Gewest:**

Patrick Rentmeesters • hvvbrussel@skynet.be • 02/742.03.23
Lakenstraat 107-109, 1000 Brussel

● **Provincie Vlaams-Brabant:**

Britt Ballings • britt.ballings@h-vv.be • 03/205.73.07
Lange Leemstraat 57, 2018 Antwerpen

● **Provincie Limburg:**

Monique Sevens • hvvlimburg@telenet.be • 011/21.40.04
A. Rodenbachstraat 18, 3500 Hasselt

● **Provincie Oost-Vlaanderen:**

Tine Dekempe en Dirk Dekempe • hvv.ovl@geuzenhuis.be • 09/222.29.48
Geuzenhuis, Kantienberg 9, 9000 Gent

● **Provincie West-Vlaanderen:**

Steven Dudal • hvv.westvl@skynet.be • 059/51.63.95
Kazernelaan 1, 8400 West-Vlaanderen

Mensen
Vrijzinnige Vrouwen
Respect **Euthanasie**
Grijze Geuzen Atheïsme
Vrijzinnigheid Cultuur
Evolutietheorie **HVV**
Diversiteit Zingeving
Solidariteit **Humanisme**
Scheiding kerk en staat Overbevolking
Het Vrije Woord Wilsverklaring
Lentefeest Gelijkwaardigheid
Pluralistisch onderwijs **Abortus**
Niet-Confessionele Zedenleer
Feest Vrijzinnige Jeugd
Zelfbeschikking
Vrijheid

